

Erişkin Yoğun Bakım Ünitesindeki Sağlık Personelinin El Hijyeninde Beş Endikasyona Uyumunun Değerlendirilmesi

Bahriye GAVAZ TOPALOĞLU¹, Özlem KURNALOĞLU², Gülçin YANAR³

¹ Group Florence Nightingale Hastanesi, Hemşirelik Hizmetleri Direktörü, İstanbul

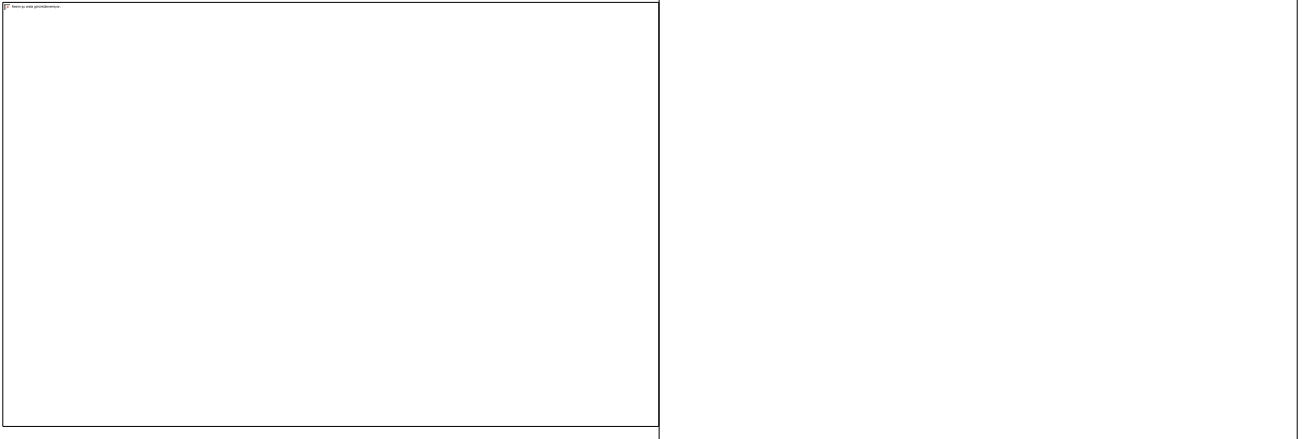
² İstanbul Florence Nightingale Hastanesi, Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi, İstanbul

³ İstanbul Florence Nightingale Hastanesi, Hasta Bakım, Kalite ve Gelişim Yöneticisi, İstanbul

Amaç: Erişkin yoğun bakım ünitelerinde el hijyeni uygulamaları temasla geçen enfeksiyonlarını önlemede önemli role sahiptir. Nozokomiyal enfeksiyon etkenlerinin sağlık çalışanlarının elleriyle taşındığı yadsınamaz bir gerçektir. Bu çalışmamızda erişkin yoğun bakım ünitesinde çalışan sağlık personelinin hasta izleme ve bakımı sırasında el hijyeninde beş endikasyon kuralına göre uyumunun değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Özel bir hastanenin, erişkin yoğun bakım ünitesinde 01 aralık- 31 aralık 2014 tarihinde bir aylık süre içerisinde her gün rastgele belirlenmiş zaman diliminde; %13'ü doktor, %63 ü hemşire ve %24 ü yardımcı sağlık personeli olmak üzere el yıkamanın beş endikasyon kuralına göre gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği gözlemlenmiş ve el hijyeni gözlem formuna kaydedilmiştir.

Bulgular: Yapılan gözlem sonucunda ikiyüzdoksandokuz el yıkama fırsatının olduğu zamanda ortalama el yıkama sıklığı %70 olarak bulunmuştur. Sağlık çalışanlarından doktorların beş endikasyona genel uyumu %57, hemşirelerin %77, yardımcı sağlık personelinin el hijyeni uyumu %52,5 tir. Tablo 1' de el hijyeninin beş endikasyona göre erişkin yoğun bakım çalışanlarındaki oranları gösterilmiştir. Hasta ile temas öncesi el hijyeni oranı ünitadaki tüm personel için %46 , aseptik işlemler öncesi el hijyeni oranı %73, vücut sıvılarının bulaşma riski sonrası el hijyeni oranı %82, hasta ile temas sonrası el hijyeni %80 ve hasta çevresi ile temas sonrası el hijyeni oranı %68 olarak saptanmıştır. Tablo 2' de ise el hijyeninin beş endikasyona göre uyumunda doktor, hemşire ve yardımcı sağlık personeli arasındaki dağılımı gösterilmiştir.

Sonuç: Erişkin yoğun bakımda gözlenen el hijyeninde beş endikasyon kuralına uyum doktorlar, hemşireler ve yardımcı sağlık personeli arasında farklılıklar göstermektedir. Beş endikasyon göz önüne alındığında doktorların ve hemşirelerin hasta ile temas öncesi el hijyeni oranının genel ortalamasının üstünde olduğu görülmektedir. Bu durum muayene ve invaziv araç girişimleri sırasında hastadan hastaya enfeksiyon geçişini önlemede önemli bir etkidir. El hijyeni uygulamasının aseptik işlemler öncesi, vücut sıvılarının bulaşma riski sonrası ve hasta ile temas sonrası daha sık gerçekleştirildiği; yaygın olarak kolay ulaşılabilen el antiseptiklerinin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Endikasyon uyum oranlarına bağlı olarak personel eğitimlerinin 2015 yılı için düzenlenmesi ve sürdürülmesi, temasla geçen enfeksiyon varlığında izlemlerin ve invaziv araç girişimlerinde gözlemlerin artırılması, verilen eğitimler sonrası gözlemlerle performansa dair geri bildirimlerin sağlanması ile birlikte el hijyeni uyumunun artması öngörülmüştür.

Anahtar Kelimeler: El Hijyeni, Yoğun Bakım, Beş Endikasyon, Hastane Enfeksiyonları